

БОРАТИН
сила об'єднаних громад

Стратегічний документ
економічного розвитку

Боратинської сільської територіальної громади

Волинська область

Зміст

Загальна інформація про громаду 4

Економічний профіль 5

SWOT-аналіз 22

Стратегічні цілі та результати їх досягнення 28

Перелік заходів для досягнення цілей та очікуваних
результатів економічного розвитку громади 35

Проекти..... 39

Проект «Зміцнення співпраці між органами місцевого самоврядування та підприємствами у сфері місцевого економічного розвитку територіальних громад Волинської області» реалізується Мережею захисту національних інтересів «АНТС» та став можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та ширій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цього матеріалу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

ВСТУП

Цей документ розроблений як універсальний інструмент стратегічного планування для забезпечення сталого економічного розвитку громади. Його основна мета – створити чітку базу для формування конкурентоспроможної економіки через підтримку малого та середнього підприємництва, залучення інвестицій та модернізацію ключових секторів. Документ визначає довгострокові цілі, операційні завдання та конкретні кроки, спрямовані на досягнення економічної самодостатності та підвищення добробуту мешканців громади.

Особливу увагу приділено наступним стратегічним напрямкам:

Розвиток малого та середнього підприємництва (МСП):

МСП є основою економічної активності громади, сприяючи створенню робочих місць, підвищенню доходів місцевого бюджету та зміцненню економічної стійкості. У документі запропоновано заходи, які стимулюватимуть розвиток підприємницької діяльності та забезпечуватимуть доступ до необхідних ресурсів.

Залучення інвестицій для економічного зростання:

Інвестиції є ключовим драйвером інфраструктурного розвитку, впровадження інновацій та модернізації виробництва. Створення сприятливих умов для інвесторів, включно зі спрощенням адміністративних процедур, сприятиме залученню капіталу в громаду.

У документі враховано економічні особливості громади, що дозволяє адаптувати запропоновані рішення до специфічних умов. Цей підхід спрямований на досягнення збалансованого розвитку та ефективне використання наявних ресурсів.

Завдяки такому стратегічному плануванню громада зможе не лише вирішити актуальні виклики, але й використати свій потенціал для забезпечення економічної стабільності, створення нових можливостей для бізнесу та покращення умов життя своїх мешканців.

Загальна інформація про громаду

Боратинська громада межує з чотирьма територіальними громадами Волинської області – Луцькою міською, Підгайцівською і Городищенською сільськими, Торчинською селищною територіальними громадами, а також із трьома громадами Рівненської області – Боремельською, Підлозцівською та Ярославичівською сільськими територіальними громадами.

Боратин

село
(адміністративний центр)

282,65 кв.км

площа Боратинської сільської територіальної громади

23 села

що входять до громади:

Баїв, Баківці, Вербаїв, Вікторяни, Гірка Полонка, Голишів, Городище, Коршів, Коршовець, Лаврів, Лучиці, Мстишин, Новостав, Оздів, Озеряни, Полонка, Промінь, Радомишль, Ратнів, Рованці, Романівка, Суховоля та Цеперів.

Громаду створено

29.10.2017

7,3 км

до обласного центру, міста Луцька

94 км

до пункту пропуску «Устилуг-Зосин» (автомобільний)

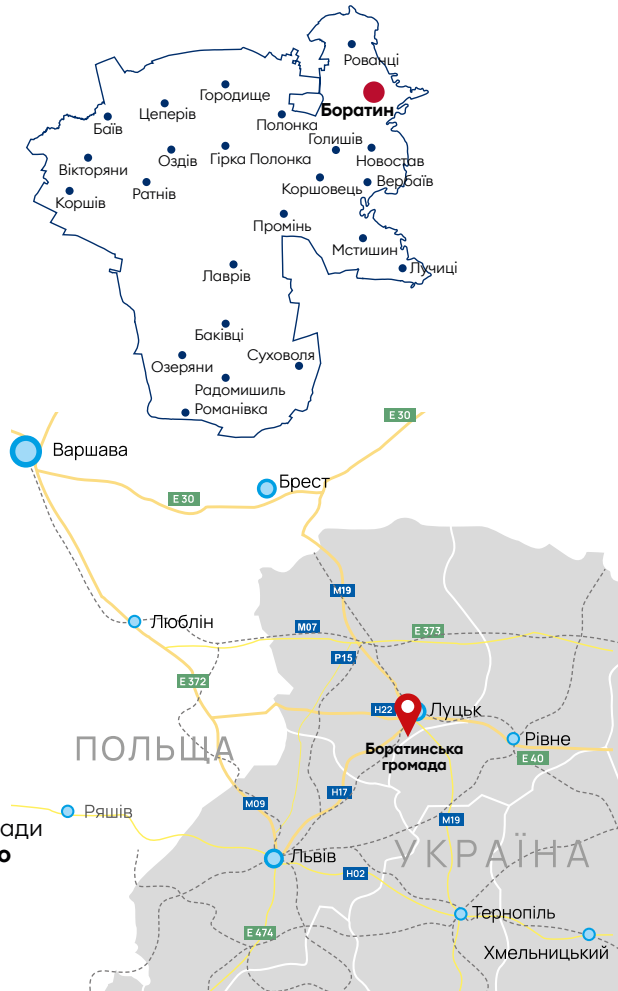
76 км

до м.Рівне

153 км

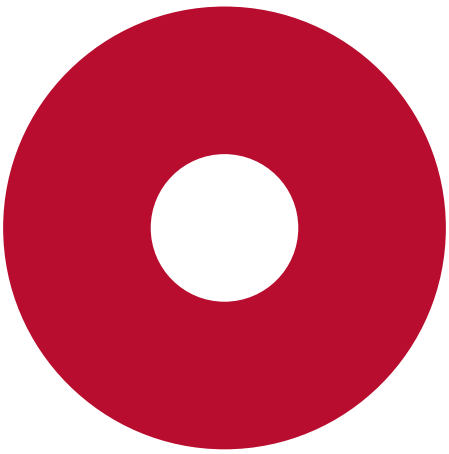
до м.Львів

Через територію Боратинської громади пролягає **17 км шляху національного значення Н17** (Львів-Радохів-Луцьк)

ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ

Людські та трудові ресурси

(населення, вікова структура, доходи)

Формування економічного профілю громади починається з ґрунтового аналізу демографічної ситуації, доступу мешканців до освітніх та медичних послуг. Ці аспекти є ключовими для розуміння соціально-економічного потенціалу та викликів, з якими стикається громада. Демографічні дані, такі як вікова структура населення, рівень народжуваності та смертності, визначають трудовий потенціал, потреби в інфраструктурі та допомагають прогнозувати майбутню економічну активність.

Освітній рівень населення відображає кваліфікаційний потенціал громади, що має значний вплив на можливості залучення високотехнологічних галузей, розвитку інновацій та формування конкурентоспроможного середовища. Стан медичної сфери є індикатором якості життя та здоров'я населення, що є важливим для забезпечення стабільного трудового ресурсу.

Отже, аналіз демографічної структури, освіти та стану медицини є базовою передумовою для формування економічного профілю громади. Це дозволяє оцінити її поточний стан і потенціал для економічного зростання, враховуючи реальні потреби та можливості для оптимізації стратегічних пріоритетів.

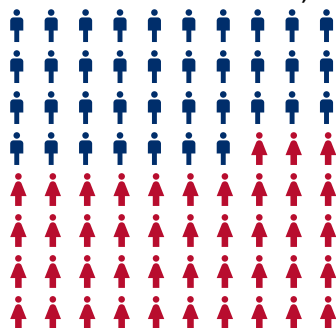
20 051

особа

населення громади за останніми офіційними даними станом на 01.01.2024

з яких **10 532 особи** або 52,3% – жінки та 47,7% або **9 519 осіб** – чоловіки

Чоловіки 47,7%

Жінки 52,3%

від 0 до 17 років

від 18 до 64 років

після 65 років

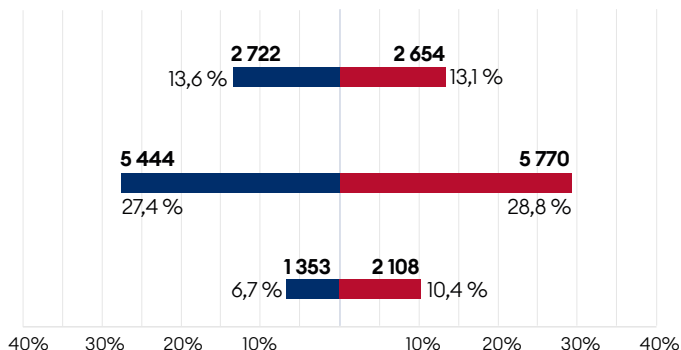

Рис. 1

Населення Боратинської сільської територіальної громади за гендерною та віковою структурою

Станом на початок 2024 року населення громади налічувало 20051 особу, з яких 10532 особи або 52,3% – жінки і 9519 або 47,7% – чоловіки. Протягом 2022-2023 років населення громади зросло на 2,2% або 430 осіб. Найбільше у Боратинській громаді зросла кількість жінок віком від 18 до 59 років – на 2,2% або 124 особи, у відсотковому співвідношенні найбільше зросла кількість чоловіків та жінок старших за 60 років – 3,4% (45 осіб) та 3,2% (66 осіб) відповідно. Загалом зростання зафіксовано у всіх вікових та гендерних групах населення Громади, що в умовах війни можна розглядати як позитивний результат.

Найбільше у Боратинській громаді проживає жінок віком від 18 до 59 років – 28,8% (5770 осіб) усього населення Громади, ще 27,4% (5444 особи) – це чоловіки цього ж віку.

Найменше у громаді проживає громадян старших 60 років – 17,1% (10,4% – жінки і 6,7% – чоловіки). У цій віковій категорії жіноче населення на 755 осіб переважає чоловіче – 2108 жінок проти 1353 осіб чоловічої статі.

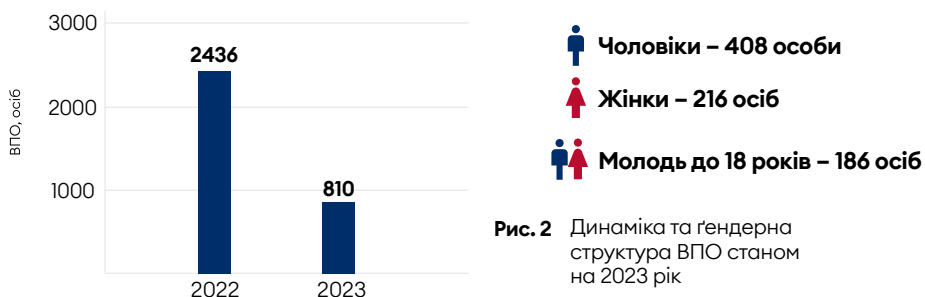

Рис. 2 Динаміка та гендерна структура ВПО станом на 2023 рік

З початком повномасштабної війни росії проти України, до Боратинської громади вимушено перемістилося 2436 осіб з них 960 осіб – жінки, 636 – чоловіки, 840 – молодь. Проте вже у 2023 році, кількість осіб, що знайшли тимчасовий прихисток у Боратинській громаді зменшилася до 810 осіб, з яких – 216 – жінки, 408 – чоловіки та 186 – молодь.

Висновок

У Боратинській сільській територіальній громаді демографічна структура населення протягом 2022-2023 років мала позитивну динаміку. Протягом цього періоду населення Громади зросло на 2,2% або 430 осіб. Найбільше зросла кількість жінок віком від 18 до 59 років – на 124 особи або 2,2%. Найбільше населення зросло у всіх вікових та гендерних групах Громади.

Найбільше у громаді проживає людей працездатного віку (від 18 до 59 років) – 28,8% (5770 осіб) – жінки та 27,4% (5444 особи) – чоловіки. Що свідчить про високий трудовий потенціал у Боратинській сільській територіальній громаді.

Освіта

8

дошкільних закладів освіти

10

закладів загальної середньої освіти

1

заклад освіти за напрямком підготовки дітей

19

закладів освіти загалом функціонує у Боратинській громаді

У всіх закладах освіти Боратинської сільської територіальної громади у 2023 році навчалось 3200 дітей, що на 7,1% або 211 дітей більше ніж у 2021 році. Найбільше у відсотковому і абсолютному співвідношенні зросла кількість учнів загальноосвітніх шкіл – +10,6% або 251 учня. Водночас протягом цього періоду зменшилася кількість вихованців дошкільних закладів освіти Громади – на 14,1% або 70 дітей. На 30 дітей або 25% зросла кількість учнів позашкільних закладів освіти.

Медицина

В громаді функціонує 11 медичних закладів

Мережа медичних закладів у Боратинській громаді

4

Амбулаторії

7

Медичних пунктів

Висновки

У Боратинській територіальній громаді протягом 2021-2023 років спостерігається позитивна тенденція щодо збільшення кількості дітей у загальноосвітніх та позашкільних закладах, що має значний потенціал для економічного розвитку громади. Збільшення кількості здобувачів освітніх послуг створює підґрунтя для збільшення кількості працездатного населення та розвитку місцевого ринку праці.

Медична мережа Боратинської сільської територіальної громади, що складається з 11 закладів охорони здоров'я (4 амбулаторії та 7 медичних пунктів). Такий показник є важливим для оцінки доступності та якості медичних послуг, що, у свою чергу, впливає на економічний розвиток громади. Загалом, розвинута мережа медичних закладів в Боратинській громаді створює фундамент для поліпшення якості життя та підтримки економічної активності. Подальші інвестиції в модернізацію, профілактичні програми та кадрове забезпечення сприятимуть зміцненню здоров'я населення, підвищуючи загальну економічну стійкість громади.

Земельні ресурси громади

Земельний фонд громади становить

19 999,1 га

78,3%

або 15 662,3 га землі сільськогосподарського призначення

8,6%

або 1717,8 га – це землі житлової та громадської забудови

6,5%

або 1304,1 га – землі лісгосподарського призначення

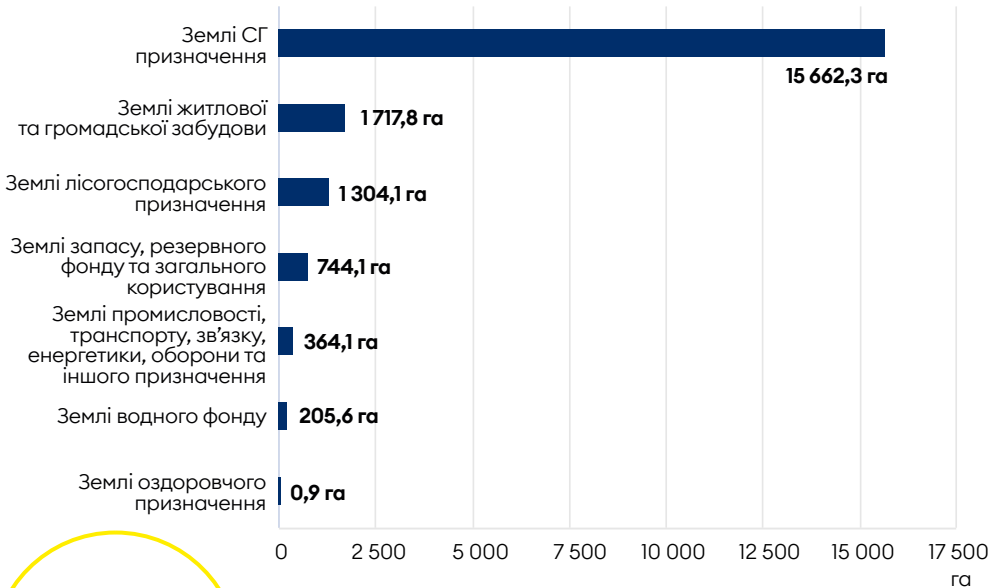

Рис. 3 Розподіл земельних ресурсів у Боратинській сільській територіальній громаді, га

Структура земельного фонду Боратинської громади дає можливість зробити наступні узагальнення:

Потенціал для агропромислового розвитку:

Більша частина земельного фонду громади (78,3% або 15662,3 га) відведена під сільськогосподарські землі, що створює значні можливості для розвитку агропромислового комплексу. Така структура земельного фонду сприяє розширенню сільськогосподарського виробництва, зокрема вирощування зернових, технічних культур, овочів, а також розвитку тваринництва. Громада може отримати додаткові надходження до бюджету завдяки залученню інвесторів у сільське господарство та створенню нових робочих місць у цьому секторі.

Розвиток переробної промисловості:

Збільшення площ сільськогосподарських земель дає підґрунтя для розвитку переробної промисловості, наприклад харчової (олійної та м'ясної). Це дозволить створювати додаткову вартість продукції на місці, що позитивно вплине на економіку громади та забезпечить стабільні робочі місця для мешканців. Розвиток переробки також може сприяти диверсифікації економіки, що зменшить залежність громади від зовнішніх ринків.

Розвиток житлової та громадської забудови:

Землі житлової та громадської забудови займають 8,6% (1717,8 га), що забезпечує простір для подальшого розвитку інфраструктури. Громада має перспективи для будівництва нових житлових районів, соціальних закладів, спортивних та культурних центрів. Це може стати стимулом для залучення молодих сімей і спеціалістів, що сприятиме підвищенню людського капіталу та загальному соціально-економічному розвитку громади.

Збереження та розвиток лісових ресурсів:

Лісогосподарські землі займають 6,5% (1304,1 га) і створюють перспективи для сталого розвитку громади з акцентом на збереження природних ресурсів. Наявність земель лісогосподарського призначення варто використати для інтенсифікації розвитку рекреаційної та туристичної діяльності. Це також відіграє важливу роль у збереженні екологічного балансу. Наприклад, громада може розвивати екотуризм, організовувати туристичні маршрути та проводити екологічні заходи, що, окрім додаткових доходів, забезпечить збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Можливість реалізації інвестиційних проєктів:

Збільшення загальної площі земельного фонду громади на 13,2% з 2021 року підкреслює позитивні тенденції в управлінні територією та розширення економічних можливостей. Це створює сприятливі умови для реалізації інвестиційних проєктів у сільському господарстві, будівництві та сфері послуг. Громада може розробити привабливі інвестиційні пропозиції для залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів, що сприятиме економічному зростанню та підвищенню доходів бюджету.

Бізнес-середовище

Бізнес середовище Боратинської сільської громади у 2023 році – це 1318 суб'єктів господарювання – 869 ФОПів і 449 юридичних осіб.

У Боратинській громаді працює 869 ФОПів, що становить 65,9% усіх суб'єктів господарювання зареєстрованих у громаді. Серед фізичних осіб підприємців 456 осіб – це ФОПи чоловіки і 413 – ФОПи жінки. **Фізичні особи підприємці становлять 4,3% усього населення Боратинської сільської територіальної громади. Фізичні особи-підприємці загалом сплатили 33,9% усіх податків за мінусом ПДФО (єдиного податку), що надійшли до місцевого бюджету Боратинської громади у 2023 році.**

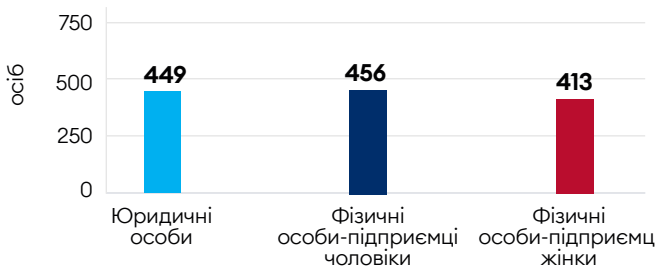

Рис. 4 Кількість юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у громаді

Серед усіх галузей економіки, найбільше доданої вартості у Боратинській громаді створено в оптовій та роздрібній торгівлі та в сфері виробництва деталей автотранспортних засобів та мотоциклів – 43,1%, ще 10,9% у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності. З іншого боку у переробній галузі та сільському господарстві створено лише 5,7% та 4,4% доданої вартості відповідно.

Серед усіх галузей економіки, найбільше доданої вартості у Боратинській громаді створено

43,1%

в оптовій та роздрібній торгівлі та в сфері виробництва деталей автотранспортних засобів та мотоциклів

10,9%

у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності

У переробній галузі та сільському господарстві створено **5,7% та 4,4%** доданої вартості відповідно.

Динаміка кількості суб'єктів господарювання у Боратинській територіальній громаді у 2020 та на початок 2023 року.

Вид економічної діяльності	2020	2021	2022	20.01.2023
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	51	56	58	58
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	2	2	1	1
Переробна промисловість	74	74	75	75
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	0	0	0	0
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	4	5	5	5
Будівництво	54	59	58	58
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	523	563	563	567
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	123	135	142	143
Тимчасове розміщування й організація харчування	27	29	30	30
Інформація та телекомунікації	33	50	60	60
Фінансова та страхова діяльність	4	4	4	4
Операції з нерухомим майном	26	26	27	27
Професійна, наукова та технічна діяльність	41	53	59	60
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	60	62	66	66
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	15	14	14	14
Освіта	19	20	21	22
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	10	12	13	13
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2	3	3	3
Надання інших видів послуг	97	103	109	110
Надання інших видів послуг (дубль)	1	1	0	0
Інші види діяльності	1	0	0	0
ВСЬОГО	1167	1271	1308	1316

18

найбільших платників податків, що сплатили до бюджету Боратинської сільської територіальної громади (порівняння з 2022 роком)

132,4

ТОВ «Кромберг
енд Шуберт
Україна»

+51%

Вид діяльності:
**Виготовлення електричних
кабельних мереж для
автомобілів**

19,1

«Волинь-зерно-
продукт»

+66,1%

Вид діяльності: **виращування
зернових, бобових та олійних,
переробка рослинних культур**

3,3

СГПП
«РАТЬ»

+4,6%

Вид діяльності: **виращування
зернових культур, цукрового
буряка, ріпаку, овочівництва,
садівництва, молочне
та м'ясомене скотарство**

4,8

ПрАТ Гнідавський цукровий
завод / ТОВ «Радехівський
цукор»

-6%

Вид діяльності:
Виробництво цукру

2,4

ТОВ
«Біо ПЕК»

+41,1%

Вид діяльності:
**Виробник відновлювальних
органічних біокомпонентів**

1,6

ПП
«ПРАГМАТЕК»

+50%

Вид діяльності: **Виробництво кузовів
для автотранспортних засобів,
причепів і напівпричепів.**

1,25

ПП «Фабрика
солодоців
ЛАСКА»

+4,2%

Вид діяльності: **Виробництво
сухарів і сухого печива
та кондитерських виробів,
тривалого зберігання**

0,92

ТОВ
«УКРАВІТ
САЙЕНС ПАРК»

+36,4%

Вид діяльності: **Виробництво та
продаж засобів захисту рослин
і добрив із мікроелементами**

0,92

ТОВ
«ЛЕГІТ ТРАНС»

+29,8%

Вид діяльності:
**Будівництво житлових
і нежитлових будівель**

0,84

ТОВ
«ТРАНСДЕНІРОМ»

+58,3%

Вид діяльності:
**Здійснює спеціальні пасажирські
перевезення пасажирів**

0,84

млн грн

ТзОВ «Україна-Баїв»

+26,2%

Вид діяльності: **вирощування зернових, бобових та олійних, переробка рослинних культур**

0,75

млн грн

«Волинь-зерно-продукт»

+40%

Вид діяльності: **Допоміжне обслуговування наземного транспорту, надання в оренду вантажних автомобілів.**

0,73

млн грн

НЕК «УКРЕНЕРГО»

+7,6%

Вид діяльності: **Передача електроенергії**

0,73

млн грн

ТзОВ «ПАНХІМ-ІНВЕСТ

+13,5%

Вид діяльності: **Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів, оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів.**

0,71

млн грн

ТзОВ фірма «Волиньфарм»

+19,9%

Вид діяльності: **Торгівля фармацевтичними товарами**

0,64

млн грн

ПП «Мідас-Трейд»

+6%

Вид діяльності: **Виробництво і продаж м'яких поліпропіленових контейнерів вантажопідйомністю до 2000 кг, що використовуються для фасування, зберігання та транспортування сипучих харчових і нехарчових вантажів.**

0,52

млн грн

ТОВ ВОЛТРАНС

+46,7%

Вид діяльності: **Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів, роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів.**

0,46

млн грн

ТОВ «ВОЛИНСЬКІ СОЛОДОШІ»

Вид діяльності: **Виробництво кондитерських виробів**

Коротка характеристика деяких найбільших підприємств промисловості у громаді

ТзОВ «Кромберг енд Шуберт Україна ЛУ» є одним з двох підприємств в Україні та належить до групи компаній Kromberg & Schubert, що є провідним міжнародним виробником електричних систем, кабелів та пластмасових компонентів. Підприємство виготовляє електричні бортові кабельні системи для автомобілів світового класу (Mercedes, Volkswagen, BMW, Audi). Це підприємство з 100% іноземними інвестиціями, яке функціонує з 2005 року та створило близько 5 тис. робочих місць.

Найбільшим бюджетоформуючим підприємством, яке, при цьому, є основним роботодавцем у громаді, є **ТзОВ «Кромберг енд Шуберт Україна ЛУ»**. Це підприємство забезпечує 30% податкових надходжень до бюджету територіальної громади.

ПАТ «Гнідавський цукровий завод» знаходиться на території Боратинської сільської ради: на землях Баївського старостинського округу (розміщені поля фільтрації вод III категорії), адміністративного центру громади (розміщені основні виробничі потужності: бурякопункт, головний корпус, ТЕЦ, адмінкорпус) та Гірко-Полонківського округу (розміщений комплекс очисних споруд I та II категорії, станція перекачування вод, радіальні відстійники, градирні).

Підприємство побудовано у 1955 році, в ПАТ «Гнідавський цукровий завод» перетворено в процесі приватизації в 1996 році. Основною продукцією цукрового заводу є цукор, отриманий в результаті переробки цукрових буряків. За призначенням готової продукції цукровий завод відноситься як до групи «А», так як виробляє продукцію що постачається як сировина для інших галузей харчової промисловості, так і до групи «Б», продукція якого безпосередньо надходить до споживача.

Приватне підприємство «Фабрика солодощів Ласка» – виробник кондитерської продукції, що спеціалізується на виготовленні різноманітних видів печива. Підприємство створено у 1999 році. На виробництві впроваджена система НАССР 22000: 2007, яка забезпечує повний контроль якості на всіх етапах виробництва, зберігання та реалізації продукції.

ПП «Мідас-Трейд» займає гідне місце на ринку поліпропіленової тари в Україні. Підприємство оснащене сучасним обладнанням від кращих європейських виробників для виготовлення транспортної упаковки. Основний напрям діяльності компанії: виробництво і продаж м'яких поліпропіленових контейнерів вантажопідйомністю до 2000 кг, що використовуються для фасування, збері-

гання та транспортування сипучих харчових і нехарчових вантажів.

ТОВ «Біопаливно-енергетична компанія» здійснює виробництво та реалізацію продукції на основі відновлюваних органічних біокомпонентів. Товариство спільно з ПАТ «Гнідавський цукровий завод» втілило в життя інвестиційний проєкт по будівництву та введенню в експлуатацію сучасного виробничого комплексу по виготовленню біотехнічних компонентів. Для розробки технології виробництва використаний досвід європейських виробників біоетанолу та біотехнічних компонентів, враховано результати новітніх наукових досліджень та застосовано перевірені часом аспекти практичного впровадження результатів таких досліджень. Збудований у 2016 році виробничий комплекс біотехнічних компонентів є взірцем впровадження на території України новітніх інноваційних технологій в галузі виробництва біотехнічної продукції на основі екологічно чистих складників.

Загальний висновок:

Розвиток людського капіталу та трудового потенціалу:

Позитивна динаміка чисельності населення, зокрема зростання кількості дітей, які навчаються у школах та позашкільних закладах (+10,6% та +25% відповідно), свідчить про перспективу розвитку людського капіталу громади. Це створює основу для підготовки кваліфікованих кадрів, що є важливим фактором для довгострокового економічного зростання.

Сильна база для агропромислового розвитку:

Структура земельного фонду Боратинської громади, де 78,3% земель відведено під сільськогосподарські угіддя, створює значний потенціал для розвитку аграрного сектору та агропереробки. Проте наразі аграрний сектор та переробна промисловість формують лише 10,1% доданої вартості громади, що свідчить про перспективність залучення інвестицій і впровадження сучасних технологій для збільшення продуктивності саме у ці сфери. Розширення аграрного виробництва та створення переробних підприємств сприятиме зростанню доходів громади, створенню робочих місць та підвищенню конкурентоспроможності.

Розвиток бізнес-середовища та підприємництва:

У Боратинській громаді нараховується 1318 суб'єктів господарювання, з яких 65,9% – це фізичні особи-підприємці (ФОП). Більшість бізнесу зосереджені в сфері оптової та роздрібною торгівлі та послуг, які забезпечують 43,1% доданої

вартості. Водночас, збільшення внеску підприємців у доходи громади (33,9% усіх податків за мінусом ПДФО) вказує на важливість підтримки та стимулювання МСБ для сталого економічного розвитку.

Диверсифікація економіки через розвиток промислового та переробного секторів:

Основним джерелом податкових надходжень є наступні підприємства: ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна», «Волинь-зерно-продукт», ПрАТ Гнідавський цукровий завод та інші. Проте лідером серед усіх підприємств громади є ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна». Це бюджетоутворююче підприємство, основним видом діяльності якого є – виробництво електричного й електронного устаткування для автотранспортних засобів. У 2023 році сплатило 58,4% усього ПДФО, що надійшло до бюджету громади. Стратегія розвитку громади може включати підтримку малого та середнього виробництва, залучення нових інвестицій у переробні підприємства та агропереробку, що дозволить створити нові робочі місця, збільшити надходження до бюджету та зміцнити економічну базу громади.

Інвестиційний потенціал громади:

Зростання земельного фонду громади на 13,2% з 2021 року створює можливості для реалізації інвестиційних проєктів у сільському господарстві, промисловості та сфері послуг. Громада може розробити конкретні інвестиційні пропозиції для залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів, зокрема для розвитку агропромислового виробництва, будівництва житла та соціальної інфраструктури, розвитку туристичної та рекреаційної галузей.

Перспективи економічного розвитку громади

- Розвиток агропромислового комплексу та збільшення доданої вартості через інвестиції в сучасні технології та переробку промисловість.
- Підтримка малого та середнього бізнесу, зокрема в сферах торгівлі, послуг і виробництва, для збільшення податкових надходжень та зайнятості населення.
- Залучення інвестицій у стратегічні проєкти для диверсифікації економіки громади та зміцнення її фінансової стійкості.

Таким чином, Боратинська громада має значний потенціал для економічного зростання завдяки своїй ресурсній базі та розташуванню, активному бізнес-середовищу та перспективам розвитку аграрного і промислового секторів. Стратегічне управління цими ресурсами, а також активне залучення інвестицій дозволять громаді досягти високого рівня економічного розвитку та підвищення якості життя для її мешканців.

Бюджет

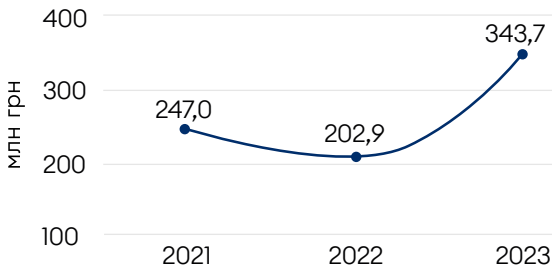
Доходи місцевого бюджету громади, млн грн

Доходи (млн грн)	2021	2022	2023	2021/2023
РАЗОМ	259,17	277,0	378,84	46,2% ↑
податкові надходження	183,02	204,06	285,31	+55,9% ↑
неподаткові надходження	5,26	5,02	23,52	+347,2% ↑
доходи від операцій з капіталом	0,155	0,0006	0,119	-22,6% ↓
дотації з державного бюджету	0,0	0,0174	0,0	-100,0% ↓
субвенції з державного бюджету	70,74	67,89	69,90	-1,2% ↓

Доходи місцевого бюджету Боратинської сільської громади у 2023 році становили 378,8 млн грн, що на 46,2% більше ніж у 2021 році та на 36,8% більше ніж у 2022 році. Найбільшу частку у доходах місцевого бюджету склали податкові надходження, яких у 2023 році було зібрано 285,3 млн грн або 75,3% усіх доходів що на 55,9% більше ніж у 2021 році.

Податкові надходження відіграють ключову роль у забезпеченні місцевого бюджету необхідними фінансовими ресурсами. Серед податкових надходжень лівову частку займає Податок на доходи фізичних осіб, завдяки якому у 2023 році було акумульовано 59,9% (226,7 млн грн) усіх доходів бюджету Громади. Важливо що військового ПДФО до бюджету громади надійшло лише 1,9 млн грн. Другим за потенціалом податковим джерелом доходів є єдиний податок, який забезпечив 6,4% всіх доходів бюджету у 2023 році, зокрема завдяки єдиному податку з фізичних осіб вдалося акумулювати 5,2% усіх доходів місцевого бюджету Боратинської громади. Ще 5,2% – це податки на товари і послуги (так звані податки на споживання – ПДВ, акцизний податок).

Окрім податкових джерел доходів, 18,5% - це субвенції отримані із державного бюджету і 6,2% - це неподаткові доходи бюджету.

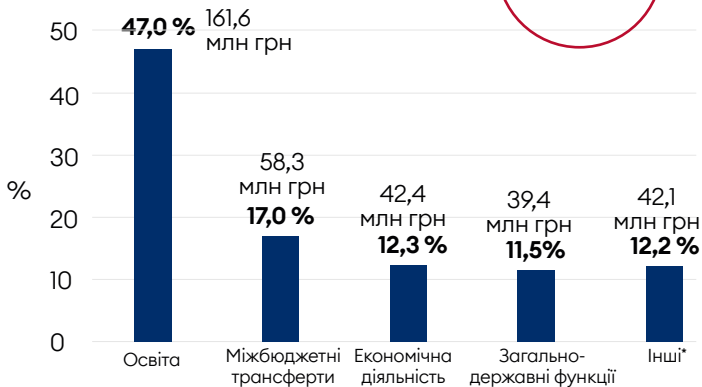
Витатки бюджету громади склали 343,7 млн грн, що на 39,2% більше ніж у 2021 році.

Рис. 5 Динаміка росту витратів місцевого бюджету громади 2021-2023 роки

Рис. 6

Структура видатків місцевого бюджету громади у 2023 році

*Духовний та фізичний розвиток, житлово-комунальне господарство, громадський порядок, безпека та судова влада, соціальний захист та соціальне забезпечення, охорона здоров'я

Видатки Боратинської міської громади у 2023 році в основному спрямовувалися на освіту – 161,6 млн грн або 47% всіх видатків бюджету у 2023 році, ще 17% або 58,3 млн грн видатків бюджету – це міжбюджетні трансферти. Також 12,3% (42,4 млн грн) – це видатки на економічну діяльність та 11,5% – видатки на фінансування діяльності органів місцевого самоврядування. Решту видатків місцевого бюджету Боратинської сільської територіальної громади не перевищували 3,3%.

Висновок

В результаті аналізу бюджетних показників громади вдалося виокремити наступні узагальнення щодо їх впливу на економічний розвиток:

Позитивна динаміка зростання доходів місцевого бюджету

Зростання доходів місцевого бюджету Боратинської громади на 46,2% протягом 2021-2023 років свідчить про зміцнення фінансової бази громади та створює стабільні умови для фінансування стратегічних напрямів економічного розвитку. Основним рушієм цього зростання стало збільшення надходжень від податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) на 64,1%, що відображає активний розвиток бізнесу, зростання зайнятості та підвищення рівня доходів населення.

Значне зростання ПДФО є показником стабільної економічної активності в громаді, яка має важливе значення для формування бюджету, зокрема для фінансування місцевих інфраструктурних проєктів, розвитку соціальної сфери та інших напрямів, спрямованих на підвищення якості життя мешканців. Водночас, низька залежність від військового ПДФО (лише 1,9 млн грн у 2023 році) свідчить про стійкість податкової бази громади, зменшуючи ризики для бюджету в умовах зміни економічної ситуації, що дозволяє громаді планувати довгострокові інвестиційні проєкти.

Вагомий внесок місцевих податків у бюджет громади

Позитивною рисою бюджету є стабільна частка надходжень від місцевих

податків (11,6% усіх доходів), що підвищує незалежність громади від зовнішніх джерел фінансування та трансфертів. Особливо важливою є частка єдиного податку з фізичних осіб (5,2% від усіх доходів), яка свідчить про активний розвиток малого та середнього підприємництва. Така структура доходів зменшує залежність громади від дотацій, посилюючи фінансову самостійність і дозволяючи направляти кошти на розвиток економіки, покращення інфраструктури та підтримку бізнес-середовища. Це також створює сприятливе середовище для залучення інвесторів, оскільки громада демонструє фінансову стабільність та здатність самостійно підтримувати базові соціальні та економічні послуги.

Структура видатків місцевого бюджету та її вплив на економічний розвиток

Зростання видатків місцевого бюджету на 39,2% порівняно з 2021 роком та на 69,4% порівняно з 2022 роком, до рівня 343,7 млн грн у 2023 році, вказує на розширення можливостей для фінансування ключових сфер розвитку громади. Найбільша частка видатків (47%) спрямована на фінансування освітньої галузі, що є важливим для формування та розвитку людського капіталу, забезпечення майбутніх трудових ресурсів і підвищення рівня кваліфікації молоді. Інвестиції в освіту сприятимуть покращенню якості навчання, що позитивно впливатиме на професійну підготовку та можливість залучення висококваліфікованих фахівців у громаду.

Значна частка міжбюджетних трансфертів (17%) свідчить про наявність ресурсів для підтримки інших територіальних громад або ж для участі в спільних проєктах із залученням обласних та державних коштів. Це підкреслює високий власний фінансовий потенціал Боратинської громади, дозволяючи їй відігравати активну роль у розвитку регіону та реалізовувати інфраструктурні та економічні проєкти. Така фінансова незалежність від зовнішніх субсидій створює умови для стабільного економічного зростання, оскільки громада може самостійно спрямовувати кошти на реалізацію пріоритетних напрямів розвитку.

Перспективи для розвитку економіки та інвестиційного клімату

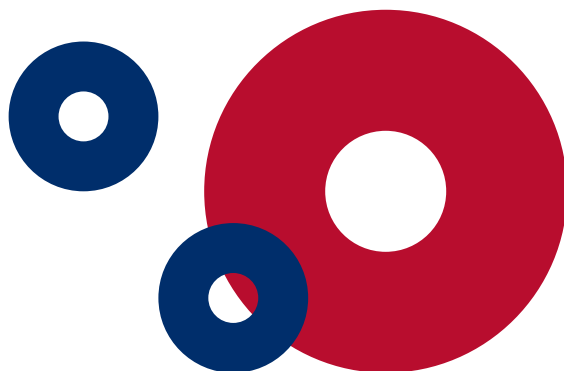
Стабільне зростання бюджетних доходів, висока частка місцевих податків та активна підтримка освіти і соціальної сфери є важливими факторами, які сприяють створенню сприятливого інвестиційного клімату в громаді. Фінансова стабільність та диверсифікація джерел доходів підвищують привабливість громади для зовнішніх інвесторів, зокрема у таких галузях, як агропромисловий сектор, переробна промисловість, інноваційні технології та туризм.

Високий рівень фінансової незалежності дозволяє громаді розглядати можливості для залучення кредитних ресурсів на вигідних умовах, що може стати додатковим джерелом фінансування для великих інфраструктурних проєктів. Це також відкриває перспективи для розвитку державно-приватного партнерства, яке сприятиме реалізації стратегічних ініціатив у сфері будівництва доріг, комунальних послуг, енергозбереження та розвитку бізнесу.

ВИСНОВКИ

ДО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ

На основі аналізу всіх ключових аспектів – демографічного розвитку, структури земельного фонду, освітньої та медичної сфери, бізнес-середовища та фінансової бази – Боратинська сільська територіальна громада демонструє вагомий економічний потенціал і позитивну динаміку в основних сферах. Разом із тим, є важливі аспекти, що потребують посиленої уваги для забезпечення стійкого та довготривалого розвитку громади. Нижче наведено ключові висновки для кожного з розділів.

1. Демографія

Зростання населення громади на 2,2% протягом 2022-2023 років, може свідчити про демографічну стабільність навіть в умовах війни. Це є важливим показником економічної стійкості та привабливості громади для постійного проживання. Позитивна демографічна динаміка підвищує рівень людського капіталу, особливо серед молодих працездатних жінок, що є критично важливим ресурсом для подальшого економічного розвитку. Однак, для збереження цієї позитивної тенденції необхідно продовжувати роботу над покращенням умов життя, соціальної інфраструктури та підтримкою місцевих підприємств, які забезпечують зайнятість.

2. Земельні ресурси та агропромисловий сектор

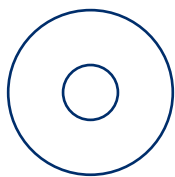
Боратинська громада має значний потенціал для розвитку сільського господарства, оскільки 78,3% її земельного фонду складають землі сільськогосподарського призначення. Зростання земельного фонду на 13,2% з 2021 року відкриває нові можливості для аграрного розвитку та залучення інвестицій у виробництво і переробку сільськогосподарської продукції. Це створює передумови для зростання доданої вартості, диверсифікації економіки та підвищення доходів місцевого бюджету. Разом з тим, наразі потенціал сільськогосподарського сектору використовується недостатньо – сільське господарство генерує лише 4,4% доданої вартості громади. Це вказує на потребу в подальших інвестиціях у технології та інфраструктуру, що дозволить підвищити продуктивність та розвинути переробні потужності для збільшення вартості продукції на місці.

3. Бізнес-середовище

Боратинська громада має активне бізнес-середовище із 1318 зареєстрованими суб'єктами господарювання, з яких 869 – фізичні особи-підприємці. Основу економіки громади складає торгівля та послуги (в оптовій та роздрібній торгівлі та в сфері ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів), які забезпечують 43,1% доданої вартості. Це свідчить про важливу роль малого і середнього бізнесу (МСБ) у розвитку громади. Однак, аграрний сектор та переробна промисловість, які мають значний потенціал, поки що недостатньо розвинені (лише 10,1% доданої вартості). Розширення підтримки МСБ, особливо в аграрному секторі та переробці, дозволить громаді використовувати свої ресурси більш ефективно та забезпечить стійкість місцевої економіки. Це, у свою чергу, забезпечить стійкість місцевої економіки.

4. Фінансова стабільність та структура бюджету

Зростання доходів місцевого бюджету на 46,2% протягом 2021-2023 років є свідченням стабільності податкової бази та ефективного використання бюджетних ресурсів. Основними джерелами доходів є податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) та єдиний податок, що вказує на активний розвиток бізнесу та зайнятості в громаді. Висока частка місцевих податків (11,6% усіх доходів) також є позитивним фактором, що сприяє фінансовій незалежності громади та знижує її залежність від державних дотацій. Видатки бюджету, спрямовані на освіту, соціальні послуги та міжбюджетні трансферти, створюють умови для стабільного розвитку громади, забезпечуючи фінансування основних соціальних і економічних потреб.

SWOT-аналіз

Сильні сторони (Strengths)

Вигідне географічне розташування

Боратинська громада знаходиться лише за 7,3 км від Луцька, що створює низку переваг. Зручна транспортна доступність до обласного центру сприяє інтеграції в регіональні ринки, дозволяє місцевим підприємцям швидко доставляти продукцію до споживачів та співпрацювати з великими виробниками. Це також сприяє залученню інвесторів, які можуть скористатися логістичними перевагами громади для реалізації проектів.

Ресурсна база

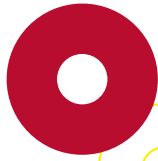
78,3% земель громади – це сільськогосподарські угіддя, що створює умови для активного розвитку аграрного сектору. Землі лісового призначення (6,5%) забезпечують можливості для розвитку деревообробної промисловості та екотуризму. Завдяки цьому громада має всі передумови для виробництва як сировини, так і продукції з доданою вартістю.

Розвинене бізнес-середовище

Зареєстровані 1,318 суб'єктів господарювання, з яких 65,9% – фізичні особи-підприємці, демонструють високий рівень економічної активності населення. Малий бізнес відіграє важливу роль у формуванні бюджету громади, забезпечуючи 33,9% податкових надходжень, що свідчить про його стабільність та значення для місцевої економіки. На території громади працює одне із найбільших підприємств області – ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна», яке у 2023 році сплатило 58% усього ПДФО, яке надійшло до місцевого бюджету громади.

Стабільне зростання бюджету

За останні три роки доходи бюджету громади зросли на 46,2%, що є свідченням фінансової спроможності. Це дозволяє громаді реалізовувати інфраструктурні та економічні проекти, підтримувати соціальні програми та залучати додаткові інвестиції.

Слабкі сторони (Weaknesses)

Низька частка переробної промисловості

Лише 5,7% доданої вартості створюється у сфері переробки, що вказує на недостатнє використання місцевої сировини для виробництва готової продукції. Ця ситуація обмежує можливості громади щодо збільшення економічної стійкості та експорту продукції з високою доданою вартістю.

Обмеження в економічній диверсифікації

Оптова та роздрібна торгівля формує високу частку доданої вартості громади, що робить місцеву економіку вразливою до змін у споживчому попиті, економічних криз та зниження купівельної спроможності населення.

Можливості (Opportunities)

Розвиток агропромислового комплексу

Розвиток агропромислового комплексу сукупно з впровадженням сучасних технологій у вирощування культур та створення підприємств із переробки продукції є вкрай перспективним напрямком економічного розвитку громади.

Залучення іноземних інвестицій

Близькість до Луцька та хороші логістичні умови роблять громаду привабливою для інвесторів. Розробка інвестиційного паспорта включно з його подальшою промоцією сприятиме залученню інвестицій у пріоритетні галузі економіки громади.

Інвестиції в людський капітал

Високий рівень молодіжного населення (27% віком до 18 років) є перспективою для розвитку трудового потенціалу громади. Освітні ініціативи, підтримка підприємництва серед молоді та створення умов для інновацій дозволять утримати кадри та сприяти економічному зростанню.

Загрози (Threats)

Безпеківі виклики через географічне розташування

Волинська область межує з Республікою Білорусь, яка є союзником Росії, що створює безпекові ризики для регіону, які негативним чином впливають на інвестиційну привабливість громади. Геополітична ситуація може стримувати реалізацію економічних ініціатив.

Погіршення макроекономічної ситуації

Висока інфляція, зростання тарифів та скорочення державної підтримки створюють загрози для фінансової стійкості громади та її здатності залучати додаткові інвестиції.

Демографічний дисбаланс

Зростання частки літнього населення (17,1%) та скорочення кількості працездатних осіб у майбутньому можуть негативно вплинути на економічний потенціал громади.

Розгорнуті висновки до SWOT-аналізу Боратинської громади

Сильні сторони. Боратинська громада має вагомі переваги, які створюють міцну основу для її економічного розвитку. Стратегічне розташування поруч із Луцьком забезпечує доступ до регіональних ринків, логістичних центрів та відкриває можливості для залучення інвестицій. Значний земельний фонд (78,3% сільськогосподарських угідь) дозволяє розвивати аграрний сектор і створювати нові підприємства у сфері переробки. Розвинене бізнес-середовище, представлене 1318 суб'єктами господарювання, включно з активним малим бізнесом, генерує понад 33,9% податкових надходжень громади. Стабільне зростання бюджету (+46,2% за 2021-2023 роки) свідчить про фінансову стійкість громади та створює передумови для реалізації інфраструктурних і соціальних проєктів.

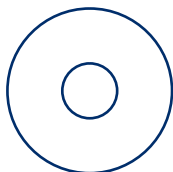
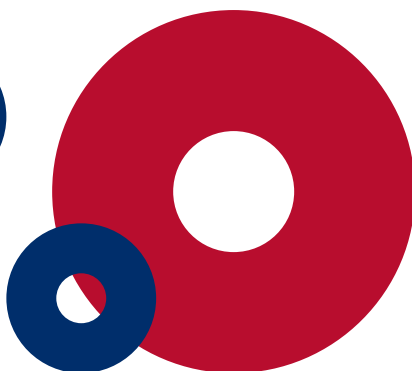
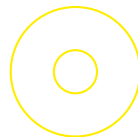
Слабкі сторони. Попри значний потенціал, громада стикається з низкою викликів, які потребують вирішення. Значним ризиком є низька частка переробної промисловості (5,7% доданої вартості), що свідчить про недостатнє використання місцевої сировини для створення продукції з високою доданою вартістю. Економічна структура громади є слабо диверсифікованою, оскільки 43,1% доданої вартості генерується сектором оптової та роздрібною торгівлі, що робить громаду вразливою до змін у споживчому попиті.

Можливості. Громада має значний потенціал для економічного зростання через розвиток агропромислового комплексу та впровадження сучасних технологій у сільське господарство й переробну промисловість. Завдяки стратегічному розташуванню громада може залучати як внутрішніх так і зовнішніх інвесторів, що стимулюватиме розвиток пріоритетних галузей економіки. Розвиток екотуризму заснований на природних ресурсах і культурних особливостях громади, сприятиме створенню нових робочих місць і підвищенню туристичного потоку. Висока частка молоді (27% населення до 18 років) створює передумови для довгострокового розвитку трудового потенціалу громади через інвестиції в освіту й підприємництво.

Загрози. Безпеківі виклики через географічну близькість до Республіки Білорусь, яка є союзником країни-агресора, створюють ризики для залучення інвестицій і стабільного розвитку громади. Макроекономічна нестабільність на державному рівні, включно з інфляцією, зростанням тарифів та скороченням державної підтримки, може обмежити фінансові можливості громади. Демографічні тенденції, зокрема зростання частки літнього населення (17,1%), можуть негативно вплинути на трудовий потенціал громади.

Загальний висновок. SWOT-аналіз Боратинської громади показав, що громада має багато сильних сторін та перспектив, які можна використати для стимулювання економічного зростання та мінімізації ризиків. Для ефективного розвитку громади варто зосередитися на диверсифікації економіки, залученні інвестицій, розвитку сільськогосподарського виробництва та переробної промисловості, а також реалізації ініціатив, спрямованих на підвищення економічної стійкості та конкурентоспроможності.

**СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ
ТА РЕЗУЛЬТАТИ
ЇХ ДОСЯГНЕННЯ**

Стратегічна ціль 1
Розвиток малого
та середнього бізнесу
(МСБ)

Стратегічна ціль 2
Залучення
інвестицій
у громаду

Стратегічна ціль 3
Розвиток місцевого
виробництва та
кооперативного руху

1.1. Підтримка розвитку
локального бізнес-
середовища

1.2. Освітня підтримка
та стимулювання
підприємницької
активності

1.3. Розвиток
інфраструктури для
бізнесу

2.1. Промоція
інвестиційних
можливостей громади

2.2. Зміцнення
партнерств громади для
залучення інвестицій
та підтримки місцевих
ініціатив

3.1. Створення та
підтримка кооперативів

3.2. Модернізація та
підтримка місцевих
виробництв

3.3. Створення
локального бренду
громади

Розробка Стратегії економічного розвитку Боратинської громади базується на ґрунтовному аналізі демографічного, економічного та соціального потенціалу громади. Основні напрями були визначені на основі SWOT-аналізу, який дозволяє ідентифікувати сильні сторони, виклики, можливості та загрози, що впливають на розвиток громади. Вибір стратегічних цілей обумовлений необхідністю:

1. **Оптимізації використання ресурсів громади** (людських, природних, фінансових) для забезпечення економічної стійкості.
2. **Забезпечення високої якості життя мешканців громади** шляхом розвитку інфраструктури, підтримки соціальних ініціатив та підвищення доступу до якісних послуг.
3. **Залучення інвестицій у сільське господарство**, переробну промисловість, туризм та інші пріоритетні сектори з метою диверсифікації економіки.

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу (МСБ)

Малий та середній бізнес є основою економіки Боратинської громади, адже на 2023 рік 65,9% суб'єктів господарювання складають фізичні особи-підприємці (ФОП). МСБ забезпечує значну частку доходів місцевого бюджету, зокрема через єдиний податок, який становив 6,4% усіх доходів бюджету громади у 2023 році. Сектор оптової та роздрібної торгівлі створює понад 43% доданої вартості громади, що підкреслює його важливість для економічної стабільності.

Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

Боратинська громада має значний інвестиційний потенціал завдяки стратегічному розташуванню (безпосередня близькість до Луцька та міжнародної траси Н17), високому рівню людського капіталу (58% населення працездатного віку) та великим земельним ресурсам (78,3% території – сільськогосподарські угіддя). Проте нинішній рівень інвестицій залишається недостатнім для реалізації економічного потенціалу громади.

Стратегічна ціль 3

Розвиток місцевого виробництва та кооперативного руху

Враховуючи домінуючу частку сільськогосподарських земель (78,3% території громади) та наявність підприємств, пов'язаних із переробною промисловістю, громада має потенціал для створення доданої вартості на місцевому рівні. Розвиток місцевого виробництва, зокрема в агропереробці, ремісництві та дрібному виробництві, дозволить створити нові робочі місця, диверсифікувати ресурси громади, зменшити залежність від великих промислових підприємств громади та підвищити економічну стійкість громади.

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу (МСБ)

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1. Підтримка розвитку локального бізнес-середовища

Розробка та впровадження інформаційних програм для підприємців, які пояснюють місцеві податкові пільги, наявні інвестиційні можливості та програми державної підтримки. Особливий акцент – на створенні консультативного центру для підприємців при громаді, який надаватиме практичну допомогу з питань ведення бізнесу.

2. Освітня підтримка та стимулювання підприємницької активності

Організація тренінгів, воркшопів і курсів для місцевих підприємців. Теми можуть охоплювати ефективне управління, маркетинг, цифровізацію бізнесу та правові аспекти діяльності. Також громада сприятиме організації платформ для обміну досвідом серед місцевих бізнесменів.

3. Розвиток інфраструктури для бізнесу

Розширення можливостей для підприємців за рахунок облаштування місць для сезонної торгівлі, виставкових майданчиків, ярмарків і багатофункціональних приміщень для оренди. Особливу увагу слід приділити забезпеченню доступності комунікацій, доріг та логістичних маршрутів для бізнесу.

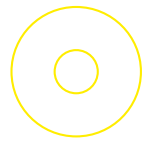
Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1. Промоція інвестиційних можливостей громади

Створення інтерактивного інвестиційного порталу громади що міститиме комплексну інформацію про економічний, соціальний і земельний потенціал громади. Документ повинен включати опис вільних земельних ділянок, існуючих виробничих майданчиків, ключових підприємств, статистику населення, податкові умови та пре-

ференції. Інвестиційний паспорт стане основним інструментом для презентації громади на регіональному, національному та міжнародному рівнях.

2. Зміцнення партнерств громади для залучення інвестицій та підтримки місцевих ініціатив

Організація бізнес-форумів, зустрічей із потенційними інвесторами та участь громади в регіональних і міжнародних виставках. Створення промоційних матеріалів про громаду (відеоролики, брошури, вебсайт з пропозиціями). Також важливо налагодити співпрацю з обласною адміністрацією, торговими палатами та профільними асоціаціями для залучення інвесторів.

Стратегічна ціль 3

Розвиток місцевого виробництва та кооперативного руху

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1. Створення та підтримка кооперативів

Сприяння створенню сільськогосподарських і виробничих кооперативів для об'єднання дрібних фермерів і підприємців. Основна увага приділятиметься наданню консультативної допомоги, організації навчань з кооперації, а також створенню сприятливих умов для реєстрації та функціонування кооперативів.

2. Модернізація та підтримка місцевих виробництв

Сприяння впровадженню сучасних технологій для підвищення ефективності виробництва та якості продукції.

3. Створення локального бренду громади

Популяризація продукції місцевих виробників через створення єдиного бренду громади, який підкреслює якість і унікальність місцевих товарів. Це включає розробку логотипа, рекламних кампаній, участь у виставках і форумах. Також передбачається створення платформи для онлайн-продажу продукції, виготовленої у громаді.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ:

1. Підтримка розвитку локального бізнес-середовища

Результат:

Покращення умов для ведення бізнесу забезпечить зростання кількості зареєстрованих підприємств у громаді, стимулюючи створення нових робочих місць. Інформаційні програми для бізнесу дозволять підприємцям краще орієнтуватися у можливостях, доступних на місцевому рівні, що сприятиме підвищенню економічної активності громади.

2. Освітня підтримка та стимулювання підприємницької активності

Результат:

Освітні заходи для підприємців підвищать їхню кваліфікацію та дозволять впроваджувати сучасні підходи до управління та маркетингу. Це сприятиме зростанню ефективності роботи МСБ, підвищенню якості надаваних послуг і продукції, а також зростанню доходів.

3. Розвиток інфраструктури для бізнесу

Результат:

Облаштування фізичної інфраструктури для підприємців (майданчики для сезонної торгівлі, ярмарків) сприятиме розширенню можливостей для МСБ. Зручна логістика й доступність таких об'єктів створять комфортні умови для розвитку локального бізнесу.

Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ:

1. Промоція інвестиційних можливостей громади

Результат:

Розробка інвестиційного паспорта громади дозволить структуровано представити економічні, соціальні та земельні можливості громади. Цей документ стане ключовим інструментом для презентації громади на національному та міжнародному рівнях, сприяючи зацікавленню інвесторів.

2. Зміцнення партнерств громади для залучення інвестицій та підтримки місцевих ініціатив

Результат:

Проведені заходи для інвесторів дозволять представити громаду як надійного партнера та перспективне місце для інвестицій. Це сприятиме налагодженню прямих контактів із зацікавленими сторонами, збільшуючи ймовірність залучення капіталу в аграрну, переробну, туристичну та інші галузі економіки.

Стратегічна ціль 3

Розвиток місцевого виробництва та кооперативного руху

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1. Створення та підтримка кооперативів

Результат:

Запроваджені програми підтримки кооперативів забезпечать створення об'єднань фермерів та дрібних виробників. Це сприятиме збільшенню обсягів виробництва, покращенню якості продукції та підвищенню доходів місцевих виробників.

2. Модернізація та підтримка місцевих виробництв

Результат:

Сприяння модернізації місцевих виробництв через допомогу у пошуку потенційних інвесторів та донорів, що після імплементації необхідних заходів сприятиме створенню доданої вартості в громаді, забезпечуючи її економічне зростання.

3. Створення локального бренду громади

Результат:

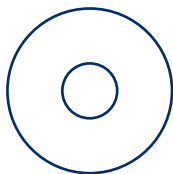
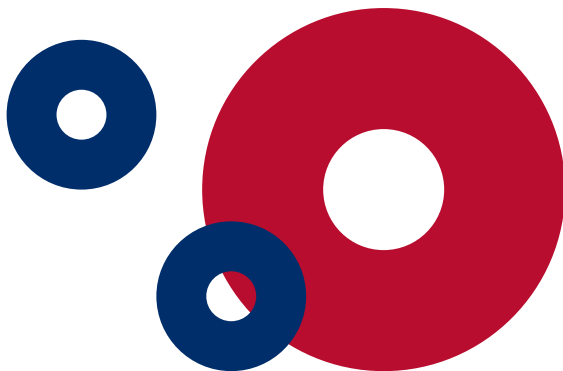
Створення локального бренду громади дозволить популяризувати місцеву продукцію на регіональних і національних ринках. Це сприятиме зростанню попиту на продукцію громади, підвищенню її конкурентоспроможності та збільшенню доходів виробників.

Загальні результати

Загалом, реалізація цих оперативних цілей у рамках обмеженого бюджету забезпечить громаді підвищення економічної активності, створення нових робочих місць, збільшення податкових надходжень та покращення інфраструктури. Це підвищить економічну стійкість громади, забезпечить сталий розвиток туризму та малого бізнесу, що є основою для економічного процвітання громади в довготривалій перспективі.

**ПЕРЕЛІК ЗАХОДІВ
ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ
ТА ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
ГРОМАДИ**

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу (МСБ)

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 1.1: Підтримка розвитку локального бізнес-середовища.

Заходи:

- Створити інформаційний портал для підприємців громади, який міститиме актуальні дані про місцеві податкові пільги, доступні програми державної підтримки та грантові можливості.
- Організувати серію консультаційних днів у громаді для надання практичної допомоги підприємцям із питань реєстрації бізнесу, бухгалтерського обліку та юридичних аспектів.
- Розробити рекомендаційний пакет для місцевих підприємців, спрямований на підвищення ефективності бізнесу в умовах війни (оптимізація витрат, онлайн-продажі, співпраця з місцевими кооперативами).

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 1.2: Освітня підтримка та стимулювання підприємницької активності.

Заходи:

- Організувати регулярні тренінги та семінари для підприємців на теми управління бізнесом, цифрових технологій у торгівлі, ефективного маркетингу та побудови бренду.
- Залучити місцевих і зовнішніх експертів для проведення навчань із правових та фінансових аспектів ведення бізнесу.
- Провести бізнес-ярмарки для місцевих підприємців із можливістю презентувати свої послуги та продукти, а також знайти партнерів і клієнтів.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 1.3: Розвиток інфраструктури для бізнесу.

Заходи:

- Облаштувати спеціальні майданчики для сезонної торгівлі та проведення ярмарків.
- Встановити інформаційні стенди для популяризації місцевих підприємців і послуг у центрі громади та інших локаціях із високою прохідністю.
- Покращити стан доріг і транспортної інфраструктури в зонах, що використовуються для бізнесу.

Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 2.1: Промоція інвестиційних можливостей громади.

Заходи:

- Провести детальний аналіз економічного, демографічного та інфраструктурного потенціалу громади для створення інвестиційного паспорта.
- Розробити інвестиційний паспорт громади.
- Опублікувати інвестиційний паспорт на вебсайті громади та розповсюджувати серед потенційних інвесторів через партнерські мережі.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 2.2: Зміцнення партнерств громади для залучення інвестицій та підтримки місцевих ініціатив.

Заходи:

- Організувати бізнес-форум для інвесторів у громаді із запрошенням місцевих та зовнішніх підприємців, представників обласної адміністрації та інвесторів.
- Підготувати презентаційні матеріали (відеоролики, брошури) для просування громади серед потенційних інвесторів.
- Взяти участь у регіональних і національних виставках для популяризації громади.

Стратегічна ціль 3

Розвиток місцевого виробництва та кооперативного руху

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 3.1: Створення та підтримка кооперативів.

Заходи:

- Провести навчальні семінари для фермерів та дрібних виробників із питань створення та управління кооперативами.
- Надати консультаційну підтримку щодо реєстрації кооперативів, юридичних аспектів і залучення фінансування.
- Сприяти створенню кооперативів через інформаційну

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 3.2: Модернізація та підтримка місцевих виробництв.

Заходи:

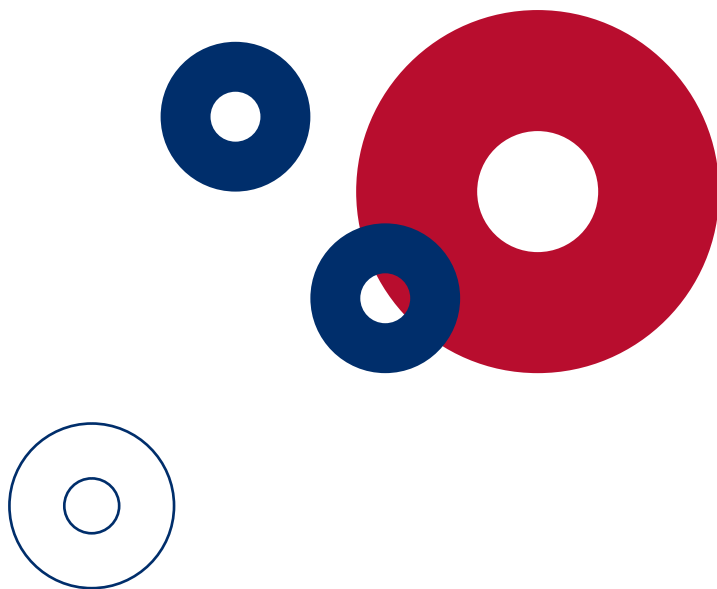
- Організувати роботу по розробці грантових заявок, для залучення ресурсів для модернізації місцевих виробництв (наприклад, закупівля обладнання, впровадження нових технологій).
- Поширення інформації про національні та міжнародні програми розвитку малого бізнесу серед місцевих підприємців для стимулювання використання цих можливостей у розвитку підприємств і підприємництва в громаді.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 3.3: Створення локального бренду громади.

Заходи:

- Розробити бренд громади (логотип, слоган) і стратегію його популяризації.
- Організувати регіональні ярмарки та виставки для представлення продукції місцевих виробників.
- Запустити онлайн-платформу для продажу продукції громади (аграрна продукція, крафтові вироби, харчові продукти).

ПРОЄКТИ

Проект 1.1.1: «Інформаційно-консультаційний центр для підприємців»

Опис проекту: Проект передбачає створення інформаційно-консультаційного центру, який стане постійним інструментом підтримки для підприємців громади. Основна мета центру – допомогти місцевим підприємцям ефективно орієнтуватися в існуючих можливостях для розвитку бізнесу, подолати бюрократичні бар'єри та отримати практичні знання для управління своїми підприємствами.

Центр надаватиме консультації щодо реєстрації бізнесу, бухгалтерського обліку, юридичних аспектів діяльності та особливостей оподаткування. Додатково, підприємці отримають доступ до інформації про державні та міжнародні програми підтримки, зокрема гранти та пільгові кредити.

Проект передбачає створення спеціального онлайн-порталу, на якому будуть розміщені актуальні новини, шаблони документів, контактні дані експертів та можливість записатися на консультації. Окремий акцент робитиметься на організації тематичних інформаційних сесій, під час яких підприємцям надаватиметься інформація про зміни в законодавстві, нові програми підтримки або важливі податкові нововведення.

Очікується, що створення такого центру суттєво спростить умови ведення бізнесу в громаді, підвищить довіру підприємців до органів місцевого самоврядування та сприятиме зростанню підприємницької активності.

Фінансові потреби: 300 тис грн на рік.

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (50%)
- Гранти та міжнародні донори (30%)
- Підприємці-учасники (20%)

Виконавці: Органи місцевого самоврядування, бізнес-асоціації.

Види робіт: Створення платформи, організація консультацій, розробка інформаційних матеріалів.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Створення платформи, набір консультантів, запуск послуг.
- 2026-2027 роки: Проведення консультацій та моніторинг ефективності.

Проект 1.2.1: «Навчання підприємців із цифровізації бізнесу»

Опис проекту: Цифровізація бізнесу – це ключ до сучасного успіху, і цей проєкт має на меті допомогти підприємцям громади ефективно використовувати цифрові інструменти для розширення своєї діяльності. Основна ідея проєкту полягає в організації серії тренінгів та практичних занять, які охоплюватимуть такі теми, як електронна комерція, автоматизація бізнес-процесів, побудова онлайн-магазинів, використання соціальних мереж для маркетингу та реклама в інтернеті.

У рамках проєкту планується також розгляд реальних прикладів успішних цифрових стратегій, які можуть бути адаптовані для підприємців громади. Для кращого засвоєння знань учасники зможуть працювати з практичними кейсами, вивчати основи аналітики для оцінки ефективності своїх дій в інтернеті та отримувати рекомендації від фахівців щодо поліпшення своїх стратегій.

Проект спрямований на те, щоб допомогти підприємцям освоїти сучасні технології, які дозволять їм не лише зберегти свій бізнес у складних умовах, а й вивести його на новий рівень. Зокрема, очікується, що учасники зможуть залучати нових клієнтів, розширювати свої ринки збуту, а також оптимізувати свої бізнес-процеси.

Фінансові потреби: 400 тис. грн на рік.

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (40%)
- Гранти та донори (40%)
- Бізнес-асоціації (20%)

Виконавці: Освітні установи, громадські організації.

Види робіт: Організація тренінгів, залучення експертів, створення навчальних матеріалів.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Розробка програми, набір учасників.
- 2026-2027 роки: Проведення тренінгів, консультацій.

Проект 2.1.1: «Інвестиційний паспорт Боратинської громади»

Опис проекту: Розробка інвестиційного паспорта громади є необхідним кроком для системного залучення інвестицій. Цей документ стане своєрідним «обличчям» громади в очах потенційних інвесторів. Він міститиме детальний аналіз наявних ресурсів громади, таких як земельні ділянки, виробничі площі, транспортна інфраструктура та людський капітал.

Окрім цього, паспорт включатиме опис існуючих та перспективних галузей для інвестування (наприклад, агропромисловий сектор та туризм), дані про доступні податкові пільги та приклади успішних інвестиційних проєктів, реалізованих у громаді.

Проект також передбачає створення електронної версії паспорта, яка буде розміщена на офіційному сайті громади, що зробить інформацію доступною для ширшої аудиторії. Крім того, планується друк презентаційних матеріалів для розповсюдження під час зустрічей, бізнес-форумів та інвестиційних заходів.

Очікується, що інвестиційний паспорт стане потужним інструментом для представлення громади як надійного партнера та сприятиме залученню нових інвесторів, що в перспективі забезпечить додаткові надходження до місцевого бюджету.

Фінансові потреби: 200 тис грн (одноразово).

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (60%)
- Гранти міжнародних організацій (40%)

Виконавці: Органи місцевого самоврядування, експертні групи.

Види робіт: Збір даних, розробка паспорта, презентація.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Збір даних, підготовка паспорта.
- 2026 рік: Презентація та промоція.

Проект 3.1.1: «Кооперація – шлях до успіху»

Опис проекту: Проект спрямований на активізацію кооперативного руху в громаді для підтримки малих фермерів і дрібних виробників. Завдяки кооперації фермери отримають змогу спільно використовувати ресурси (обладнання, склади), зменшувати витрати та підвищувати ефективність свого виробництва.

Проект включає навчальні тренінги з питань управління кооперативами, розробку бізнес-планів та юридичну підтримку. Основний акцент робитиметься на залученні фермерів, які мають спільні інтереси, для створення кооперативів із переробки сільськогосподарської продукції або організації збуту.

Очікується, що реалізація проекту дозволить створити нові кооперативи, які стануть основою для розвитку місцевого виробництва, підвищення доходів учасників та формування стабільної економічної бази громади.

Фінансові потреби: 300 тис грн на рік.

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (50%)
- Гранти (30%)
- Учасники кооперативів (20%)

Виконавці: Громадські організації, органи місцевого самоврядування.

Види робіт: Проведення навчань, консультаційна підтримка, реєстрація кооперативів.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Проведення тренінгів і консультацій.
- 2026-2027 роки: Моніторинг і підтримка кооперативів.

Проект 3.2.1: «Бренд громади: якість та традиції»

Опис проєкту: Проєкт має на меті створення унікального бренду громади, який підкреслюватиме її особливості, традиції та якість місцевої продукції. Розробка бренду включатиме створення логотипа, слогана, рекламної кампанії та онлайн-платформи для продажу продукції місцевих виробників.

Проєкт також охоплюватиме організацію маркетингових заходів, таких як регіональні ярмарки, участь у національних виставках та створення промоційних відеороликів. Це дозволить не лише популяризувати громаду, а й підтримати її економіку через підвищення попиту на продукцію місцевих виробників.

Очікується, що проєкт сприятиме зміцненню репутації громади як регіону з високоякісною продукцією, залученню нових партнерів і збільшенню доходів виробників

Фінансові потреби: 350 тис грн на рік.

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (40%)
- Гранти (40%)
- Учасники проєкту (20%)

Виконавці: Маркетингові агенції, місцеві підприємства.

Види робіт: Розробка бренду, організація рекламних кампаній, створення платформи.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Розробка бренду та стратегії.
- 2026-2027 роки: Промоція бренду та реалізація кампаній.

БОРАТИН

сила об'єднаних громад

 ants.org.ua info@ants.org.ua @ANTSngo @ants.ngo

Проект «Зміцнення співпраці між органами місцевого самоврядування та підприємствами у сфері місцевого економічного розвитку територіальних громад Волинської області» реалізується Мережею захисту національних інтересів «АНТС» та став можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проект USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цього матеріалу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.